Кун хикмати

Маънавият ўз-ўзидан шаклланмайди, уни турмуш тарзига айлантириш, ҳар куни машқ қилиш ЛОЗИМ

1913-yil aprel oyidan chiqa boshlagan

E-mail: zarafshong@umail.uz

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини

2021-yil 30-yanvar, shanba, 12 (23.448)-son

Илк туристик бекат Самарқандда очилди

Бу бекат транспорт кутиш жойи эмас, аммо сайёх келганда илк юзма-юз бўладиган ва у ердан керакли ахборотни оладиган чоғроққина ойнаванд хона. Дейлик, нотаниш шахарга бориб қолдингиз, биринчи навбатда қандай хизматларга эҳтиёж сезасиз? Албатта, транспорт, яшаш жойи, яхши, аммо унча қиммат бўлмаган овқатланиш маскани ҳақида хабардор бўлишни истайсиз. Шундан сўнггина шахарнинг саёхатга арзигулик худудлари, уларга бориш ҳақида маълумотларни билмоқчи бўласиз. Мазкур бекат худди шу мақсадларни кўзлаган.

Самарқанд темирйўл вокзали худудида янги туризм бекатининг очилиш маросимида Бош вазир ўринбосари, Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси раиси Азиз Абдухакимов хам иштирок этиб, ушбу янгилик билан туризм сохаси вакилларини қутлади.

- Худди шундай туризм бекатларини навбати билан мамлакатимизнинг барча вилоятларида ташкил этиш ниятидамиз, - деди А.Абдухакимов. - Сайёх шахарни кўнгилдагидек томоша қилиш учун бундай бекатларнинг ишлаши мухим ахамиятга эга. Шуни алохида таъкидлаш керакки,

яқинда ўтказилган анжуманлардан бирида Бутунжахон туризм ташкилоти рахбари Зураб Пололикашвили ўтган йил давомида дунё микёсида факат санокли давлатлар, улар орасида Ўзбекистон ҳам туризм соҳасига инвестиция киритди, дея бу сохада юртимизда амалга оширилаётган ишларни эътироф этди. Қолаверса, 2023 йилда Бутунжахон туристик ташкилоти Бош Ассамблеяси 25-сессиясини Самарқанд шахрида ўтказиш режалаштирилаётгани ҳам мамлакатимизда туризм сохаси ривожи учун яна бир мухим қадамлардан бўлади, деб

Бекатда барча маълумотларни олиш имкони бор, Wi-Fi ишлаб турибди, сайёхга транспорт чақириб бериш хизмати ҳам йўлга қўйилади. Ахамиятлиси, бу хизматлар мутлақо бепул.

- Поезддан тушган сайёх шахар хақида, борадиган масканлари бўйича маълумот олишни истайди, - дейди тадбиркор Обид **Хакимов. – Ушбу бекатнинг кейинчалик 24** соат фаолият юритиши учун ҳаракат қиламиз. Хозирча поезд келиш графиклари асосида ишлаймиз. Бекатда сайёхларга хизмат кўрсатишда тилни билувчи кўнгилли ёшлар меҳнат қилмоқда. Шунингдек, сайёҳлик фирмалари билан ҳамкорликда шу ернинг ўзида транспорт ташкил этилиб, улар истаган йўналиш бўйича саёхат уюштирилади. Ушбу бекат нафақат хориж, балки маҳаллий сайёҳларга ҳам хизмат кўрсатиб, улар учун Самарқанднинг бир нечта йўналишлари бўйича сайёхлик турлари ташкиллаштирилиши мумкин.

Вилоят хокимлиги, вилоят туризмни ривожлантириш департаменти ёрдами ва ҳамкорлигида ташкил этилган мазкур бекатнинг муқобили шаҳарнинг яна иккита худудида иш бошлаши режалаштирилган.

Гулрух МЎМИНОВА. Алишер ИСРОИЛОВ (фото).

Халқ мақсадсиз, давлат эса ғоясиз яшай олмайди. Негаки, мақсад умрга завқ бағишлайди, интилишни ўргатади, барча имкониятларга эшик очади. **Г**оя эса жамиятни бирлаштиради. Ақл мақсаднинг реаллигини таъминлайди.

Мақсад аниқ ва улуғ бўлса, инсонга шижоат бағишлайди

Одамлар ислохотлар самарасига қараб мақсаднинг ҳаётийлигига ишона бошлайдилар. Чунки, максад одамлар эхтиёжини қондиришга, ўз хаётидан завқланишига хизмат қилади. Зеро, Дени Дидро таъкидлаганидек, «Мақсад бўлмаса, ҳеч нарса қилмайсан, мақсад жуда кичик бўлса, ҳеч қандай буюк ишни қила олмайсан». Ливанлик файласуф Амин Райхоний эса «Мақсадинг имкониятингдан ортиқ бўлсин, шунда бугунги ишинг кечагидан, эртаси бугунгидан яхши бўлади», деган. Зеро, Ф.Ницшенинг «Ожиз киши ўзига мақсад, вазифа излайди, кучли киши эса уларни ўзи яратади», деган ибратли иборасини барчамиз ўқиганмиз. 2-сахифа >>>

30 январь – Ўзбекистон Республикасининг биринчи Президенти Ислом Каримов туғилган кун

Мустақиллик меъмори

Республикамизнинг биринчи Президенти Ислом Каримов таваллудининг 83 йиллиги олдидан Тойлоқ туманидаги 37-умумий ўрта таълим мактабида "Буюк давлатнинг буюк меъмори" номли кўчма кўргазма ташкил этилди.

Самарқанд давлат музей-қўриқхонаси томонидан ташкил этилган кўргазмада юздан ортиқ фотолавҳалар ҳамда ўндан зиёд асарлар намойиш қилинди. Мазкур фотосуратлар ўқувчиларга биринчи Президентимиз Ислом Каримовнинг ҳаёти ва фаолияти, ўкувчилик давридан давлат рахбарлигигача босиб ўтган йўли, БМТда сўзлаган нутқи, тарихий обидаларни тиклаш жараёнидаги иштироки ҳақида

Шунингдек, Самарқанд давлат музей-қўриқхонасида 1-15 февраль кунлари рассомларнинг "Рангтасвир асарларида Самарқанд" ҳамда 1-13 февраль кунлари Захириддин Мухаммад Бобур ҳаёти ва ижоди ҳақида маълумот берувчи ашёлардан иборат "Бобур - шох ва шоир" номли кўргазмалари ташкил

««« Чеккадаги қишлоқ оралаб... **»»»**

«ЯНГИ АВЛОД»НИНГ ЭСКИ МУАММОЛАРИ

Кейинги пайтда худудларни ободонлаштириш, ахолининг турмуш тарзини яхшилаш борасида махаллабай ишлар амалга оширилмоқда. Шаҳар ёки туман марказларига яқин қишлоқлар доим эътиборда. Лекин олис худудлар-чи? Бу масканларда ахвол

Паст Дарғом туманининг чекка худудида жойлашган Янги авлод махалласи мисолида қишлоқ ахлининг бугунги ҳаёти билан яқиндан танишдик.

2-сахифа **>> >>**

Ахборот берувчилар сессияга тайёргарлик кўриб келиши керак

29 январь куни халқ депутатлари вилоят Кенгашининг йигирма биринчи сессияси ўтказилди.

Сессияни Кенгаш котибияти мудири Ш.Йўлдошев бошқарди.

Депутатлар сессия кун ва иш тартибини, котибни тасдиқладилар.

ОМБУДСМАН ХУҚУҚИЙ МАРКАЗ ОЧИШНИ ТАКЛИФ ҚИЛДИ

Дастлаб, Олий Мажлиснинг инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман) минтақавий вакиллигининг 2020 йилда амалга оширган ишлари юзасидан хисоботи эшитилди. Вакил – Ш.Сафаров 2020 йил давомида келиб тушган мурожаатлар тахлил қилинганда уларнинг аксарияти фуқароларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқлари, хусусан, коммунал хизматлар, бошқарув идоралари ходимларининг ўз вазифалари ижросидаги сусткашликка оид бўлганини таъкидлади. Пандемия туфайли ёзма мурожаатлар (28 та) камайган бўлса-да, ишонч телефони ва электрон манзиллар орқали (54 та) кўпайган. Мурожаатларнинг 6 таси меҳнат қонунчилигининг бузилиши билан боғлиқ бўлса, 4 таси таълим, 12 таси ижтимоий химоя, 10 таси фуқаролик ҳуқуқлари, 13 таси уй-жой, 4 таси махаллий хокимият органлари қарорлари, 38 таси турли масалаларга оид бўлган. Вакиллик экспертлари 6 марта вилоятимиздаги жазони ижро этиш муассасаларида бўлиб, махбуслар билан сухбат

Ш.Сафаров ахолининг қайси масалада қайси органга мурожаат қилиш, ўз ҳақ-ҳуқуқини сўраш юзасидан хукукий билимларини ошириш, уларга бу борада кўмак бериш учун ҳуқуқий марказ очиш таклифини билдирди.

Вакиллик хисоботи юзасидан депутатлар ўз савол ва таклифларини ҳам айтди. Хусусан, минтақавий вакиллик фаолиятидан ахолининг етарли даражада хабардор эмаслиги, бу борада оммавий ахборот воситалари имкониятларидан самарали фойдаланилмаётгани қайд этилди. Жумладан, ўтган бир йил давомида газеталарда бирорта ҳам мақола чоп этилмагани танқид қилинди.

ПАЙАРИҚ ТУМАНИ ВА САМАРҚАНД **ШАХРИНИНГ ИМКОНИЯТИ БИР** ХИЛ ЭМАС

Вилоят иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари Д.Шакарбоевнинг худудлар ижтимоий-иқтисодий ривожланиши даражасини бахолашнинг рейтинг кўрсаткичлари натижалари тўғрисидаги хисоботида "қизил" (Пайариқ, Пахтачи ва Қўшработ), "сариқ" (Жомбой, Иштихон, Каттақўрғон, Оқдарё, Нарпай, Нуробод, Паст Дарғом, Тойлоқ, Ургут) ва "яшил" (Самарқанд ва Каттақўрғон шаҳарлари, Булунғур, Самарқанд) тоифага ажратилган туман, шаҳарларни ривожлантириш бўйича белгиланган чора-тадбирларнинг ижроси ҳақида маълумот берилди.

Қайд этилишича, дастлабки статистик ҳисоботларга кўра, 2020 йил якуни билан вилоятнинг асосий иқтисодий кўрсаткичларида ўсиш таъминланганлиги кузатилди. Аввалги йилга нисбатан ялпи худудий махсулот хажми 2,4 фоизга, саноат махсулотлари хажми 2,3, истеъмол товарлари 15,4, ҳудудий саноат ҳажми 16, қишлоқ хўжалиги 3,1, капитал қўйилмалар 17,9, қурилиш-пудрат ишлари 9,9, чакана савдо айланмаси 7,3 ва жами хизматлар ҳажми 2,6 фоизга ўсган.

"Қизил" ҳудудга кирган шаҳар ва туманларда амалга оширилган ишлар таҳлил қилинганда саноат махсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми Пахтачида 13,7 фоизга, Қўшработда 2,7, Пайариқда 9,6 фоизга ошгани кузатилди.

Мазкур худудларда бошқа соҳалар бўйича ҳам ўсиш кўрсаткичлари қайд этилган. Худди шундай, "сариқ" ва "яшил" тоифадаги туман ва шаҳарларда пандемия шароити бўлишига қарамай, белгиланган режалар бажарилган.

– Албатта, худудлар рейтингини белгилашнинг ўз мезонлари бор. Лекин Қўшработ, Пайариқ ёки Пахтачи туманини Самарқанд шахри билан қиёслаш тўғри келмайди, – деди сессияда иштирок этган вилоят хокимининг биринчи ўринбосари Ж. Ўроқов депутатларнинг саволларига жавоб бериб. – Агар бу туманларнинг табиий ва иқтисодий имкониятларини ўзига мос худудлар билан таққосласак, юқори натижаларга эришганини кўриш мумкин. Шунинг учун биз рейтингни белгилашни такомиллаштириш бўйича ўз таклифларимизни бердик.

Сессияда Пайариқ тумани ҳокими Д.Мусинов ижтимоий-иқтисодий ривожланиш даражасини бахолашнинг рейтинг кўрсаткичларига кўра, туманнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш холатини яхшилаш юзасидан амалий чора-тадбирлар дастурининг ижроси тўғрисида хисобот берди. Д.Мусинов барча соҳа ва йўналишлар бўйича 2020 йилда амалга оширилган ишлар ва жорий йилга мўлжалланган лойихаларга батафсил шарх берди. Белгиланган режаларнинг амалга ошиши билан туман "қизил" ҳудуд тоифасидан чиқиб, барқарор ривожланаётган ҳудудлар қаторига

киришини таъкидлади. Депутатлар туман хокими ва сектор рахбарларига саволлар билан мурожаат қилиб, ўз таклиф ва тавсияларини билдирди.

Ы АВВАЛО, КАСБ-ҲУНАРГА ЎРГАТАДИГАН УСТА ТОПИШ ЗАРУР

Кун тартибидаги навбатдаги масала – вилоятда 2020 йилга мўлжалланган бандлик дастури ижроси ҳамда бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан субсидия ва грантлар ажратиш ҳамда жамоат ишлари жамғармаси маблағларининг сарфланиши юзасидан вилоят бандлик бош бошқармаси бошлиғи И.Жабборовнинг хисоботи эшитилди.

Таъкидланишича, 2020 йилда "темир дафтар"га киритилган 3615 камбағал оилага шахсий ва дала томорқасида енгил типдаги иссиқхона қуриш, экин экиш,уруғ ва кўчатлар суғориш воситаларини харид қилиш учун 10,6 миллиард сўм субсидия берилган.

14 туманда фойдаланилмаётган 1163 гектар ер майдонида кооперативлар ташкил этилиб, 3396 нафар ишсиз фукарога ер бўлиб берилган. Уларга 6123,5 миллион сўм субсидия маблағи ажратилди.

Бу йил вилоятда ахолининг шахсий томорқасида бандлигини таъминлаш мақсадида иссиқхона қуриб бериш, уруғлик ва кўчат сотиб олиши, суғориш воситалари харид қилиши учун 977 нафар ишсиз фукарога 4 миллиард 500 минг сўм микдорида субсидия ажратиш режалаштирилган. 34 та ишлаб чиқариш кооперативи ташкил этиб, уларга 871 нафар фукарони аъзо сифатида бириктириш учун 2 миллиард 136 миллион сўм, 388 нафар фуқарони тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтказиш учун 80 миллион сўм субсидия маблағи ажратилади.

И.Жабборов бугунги кунда фуқароларни касб-хунарга ўргатиш мақсадида Самарқанд шахрида моно марказ ташкил этилаётгани, Каттақўрғон шахрида эса ўқув маркази иш бошлаганини таъкидлади. Бошқа туман ва шаҳарларда ҳам касб-ҳунар мактаблари қошида ўқув масканлари ташкил этилаётгани маълум қилинди. Бу масканларда ўқиган ишсиз фуқаролар касб-ҳунар ўрганиб, сертификат олади ва иш асосида хорижда ҳам меҳнат фаолиятини олиб бориш имкониятига эга бўлади.

Депутатлар касб-хунар коллежларининг аччик тажрибасидан келиб чиқиб, моно марказ ва ўқув марказларида касб-ҳунар ўргатиш масалаларига жиддий эътибор қаратиш, аввало, энг тажрибали усталарни топиб, уларга муносиб ҳақ тўлаган ҳолда ишга жалб қилиш зарурлигини таъкидлади.

Шунингдек, сессияда вилоят хокимининг туризм ва спортни ривожлантириш масалалари бўйича ўринбосари Б.Нуруллаевнинг "Маданий мерос объектларини мухофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг ижросини таъминлаш юзасидан олиб борилаётган ишлари тўғрисидаги ахбороти тингланди. "Маҳалла" хайрия жамоат фонди вилоят бошқаруви қошида ташкил этилган "Саховат ва кўмак" жамғармаси маблағларидан фойдаланиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

ДЕПУТАТЛАР-КУ ФАОЛ, БОШҚАЛАР-ЧИ?

Вилоят Кенгашининг бу галги сессиясида ҳам депутатлар фаол қатнашди. Ҳар бир масала, марузачи чиқиши юзасидан ўз фикри, муносабати, хатто эътирозини билдирди.

Хусусан, ҳисобот берувчилар томонидан тақдим этилган материаллардаги камчилик ва хатолар очиқ айтилди.

Хисобот ва ахборот берувчи масъулларнинг сессияга тайёргарлик кўриб келиши, сессия материалларининг мажлис пайтида эмас, бир неча кун аввал депутатларга берилиши ва тегишли доимий комиссияда атрофлича мухокама этилиши зарурлиги таъкидланди.

Дарвоке, сессия регламентига риоя этилмагани ҳам қайд қилинди. Мажлис аввалида кун тартиби ва регламенти тасдикланган бўлса-да, бунга амал қилинмади. Жумладан, маъруза учун 10 дақиқа вақт ажратилиши белгилаб олинганига қарамай, аксарият ҳисобот берувчилар буни унутиб қўйди.

Балки кейинги сессияларда бу жихатлар ино-

Мухокама этилган барча масалалар юзасидан Кенгашнинг қарорлари қабул қилинди.

Мақсад аниқ ва улуғ бўлса, инсонга шижоат бағишлайди

(Давоми. Бошланиши 1-сахифада).

Демоқчиманки, давлатимиз рахбарининг Ўзбекистон ўз худудида Учинчи Ренессанс даври учун шарт-шароит ярата олади, деган даъватига, аниқроғи, ғоясига ана шу нуқтаи назардан ёндашмоқ лозим.

Йилнинг ўтаётган шиддатли онлари – ҳар бир соҳадаги ҳаётий ислоҳотлар ва уларнинг ҳалқ турмушида кўзга ташланаётган самаралари, давлатимизнинг ҳалқаро ҳамжамиятдаги нуфузи ошаётгани бу олий мақсад шууримизга тобора чуқурроқ сингиб бораётганини кўрсатиб турибди.

Албатта, катта, улуғ мақсадларга эришиш осон эмас. Дарвоқе, энг осони ҳам бу йўлда машаққат чекишга тайёр туришдир. Қолаверса, эврилишлар жараёни бўйича тажрибамиз борлиги дилга таскин ва

Иккала Уйғониш даврида айнан Мовароуннахрда фаолият кўрсатган ёки саёхатга келган адиблар, элчиларнинг асарларини ўкисангиз, уларда бир хулоса устун: бозорларда тўкинлик, кўчалар обод ва сувлар тиник, одамларда қаноат, шарқона иффат, орият, илмга интилиш кучли. Буни Абу Тохир Хожанинг (Х аср) фикри хам исботлаб турибди: «Агар бойлик истасанг – Хиндистонга бор, агар илм истасанг – Маккага, агар хар иккисини истасанг – Самарқандга бор».

Махдуми Аъзам ҳазратларининг Деҳбеддаги қабри пойида мусулмон давлатларининг турли йилларда яшаган ўн беш нафар подшоси қўним топган. Чунки улар ҳаёт пайтларидаёқ мабодо вафот этса, ана шу заминга, ана шу улуғ инсонлар қабри пойида дафн этишларини васият қилишган.

Хўш, ўша даврдаёқ ер юзининг сайқали, деб эътироф этилган бу қадимий кентнинг оҳанрабоси нимада

Маълумотларга қараганда, вилоят худудида беш мингдан ортиқ тарихий обида мавжуд. Шунинг 2 мингтаси Самарқанд шахрида жойлашган. Регистон майдонида йиллар давомида қурилган уч мадраса буюк ақл-идрок, мухандислик намунаси сифатида ҳамон жаҳон аҳлини ҳайратга солиб келмоқда. Мазкур мажмуа ҳозирда обида саналади, ўз вақтида эса у юксак фазилатлар, маърифат, илм маркази сифатида шуҳрат топган.

Ана шу маърифат Имом Бухорийни, Алишер Навоийни шу заминга чорлаган. Имом Бухорий илмий-маърифий маркази нашриёти 2007 йилда "Ўрта Осиё олимлари қомуси" китобини чоп эттирди. Унда VIII-XIX асрларда шу минтақада яшаб ижод қилган 2700 нафар олиму уламо ҳақида маълумот келтирилган. Шу нашриётнинг "Самарқанд алломалари" (2017 йил) номли китобида эса Самарқандда фаолият кўрсатган 113 алломанинг таржимаи ҳоли билан танишиш мумкин. Тадқиқотчи Комилхон Каттаев яқинда Оқдарё ҳудудида Ренессанслар даврида ўндан ортиқ таниқли имомлар яшаб ўтганлигини аниқлади. Чокардиза ва Шоҳи Зиндада ётган 45 минг нафардан ортиқ азиз авлиёлар хоки бизга аждодларимиз нечоғлик буюк тафаккур эгаси бўлганлигини кўрсатиб турибли

Мухими шундаки, бу жараён йиллар силсиласида тўхтаган эмас. Гарчи, аввал чор Россияси, кейин қизил империя босқинчилик орқали миллий қадриятлар, маърифат томирларига болта урган бўлса-да, қонимиздаги тафаккур ўлган эмас. Бастакор ва хофиз Хожи Абдулазиз, Намоз ботир ва жадидлар, Эргаш Жуманбулбул ўғли, Фозил Йўлдош, Ислом шоир азалий анъаналар давомчиси сифатида элга танилди. Ундан кейин Самарқанд давлат университети маърифатнинг чинакам масканига айланди.

Бундай улуғворликни Ўзбекистоннинг ҳар бир вилоят ва шаҳрида кўриш мумкин. Эътибор беринг, кейинги 3-4 йил ичида қанчадан-қанча кўҳна маърифат масканлари қайта тикланди, қанча ижод мактаблари очилди. Бу эътибор ва эътирофгина эмас, бу катта қудрат ва жасорат ҳам.

Назаримда, ана шу улуғворлик ва узилмас силсила давлатимиз раҳбарига ишонч, куч-қудрат ва жасорат бахш этди. Ана шу теран томирлар фидойи юраклардан сув ичиб, яна барг чиқара бошлади. Президент халқимизда ўз аждодларига нисбатан ҳурмат уйғотиш баробарида бу бунёдкор элни ана шу тарихий жасоратларни такрорлаш мумкинлигига ишонтира оляпти.

Энди ўз-ўзидан савол туғилади: биз бу улуғ мақсадга қайси йўл билан эришамиз? Чунки, энди давр бошқа, шароит ўзгача.

Давлатимиз рахбарининг Парламентга учта мурожаати, умумхалқ мухокамасидан сўнг қабул қилинган Харакатлар стратегияси ва йил дастурлари билан танишган, уларнинг мохиятини англаган хар бир киши бу саволга аниқ жавоб олади.

Ренессанснинг асосий вазифаси – инсонни ҳаётнинг янги босқичига олиб чиқиш. Демак, бир мамлакатдаги муҳит бутун дунёга таъсир этмоғи лозим.

Ренессанснинг асосий талаби – инсоннинг эркин яшаши, ижод қилиши учун шарт-шароит яратиш. Эзгу сўз, эзгу ҳаракатнинг қадрланиши.

Бугун давлат сиёсати ана шу мақсадга қаратилганини барчамиз кўриб-билиб турибмиз. Уларни санаб ўтиришга ҳожат йўқ.

Хаётнинг аччиқ сабоғи шундай: кимки, ўзи учун аник, улуғвор мақсад қўйиб яшамас экан, у бировнинг мақсади амалга ошишига хизмат қилишга мажбур. Фахрим шуки, халқимиз асрлар давомида бу хақиқатни англаб яшаган. Шу сабабли тарихда дунёни ўзгартириб юборган иккита Уйғониш даврининг яловбардорига айланган. Умидим ва ишончим шуки, бу бунёдкор эл учинчи жасоратга ҳам қодир. Бинобарин, оққан дарё оқаверади.

www.zarnews.uz

Фармон ТОШЕВ, Олий Мажлис Сенати аъзоси. ўтган асрнинг 30-40 йилларида собиқ СССР бўйлаб жабр-ситам ав-жига минди. 1937-1938 йилларда «Миллий операциялар» натижасида юртимизда 335 мингдан ортиқ киши қатағон қилинди.

кунларидаги режасида Амударё ва Сирдарёдаги кўприкларни, мавжуд сув омборларини портлатиш, хатто, Бухоронинг собик амири Олимхоннинг яширилган хазинасини излаб топиш хам бўлганини кўпчилик билмаслиги тайин.

Иккинчи жахон урушида фашистлар тор-мор этилди. Аммо Сталин бошлиқ СССР хукумати иттифоқ таркибида бўлган республикалар ахолисини турли йўллар тухмат ва бўхтонлар ёғдириб, минг-минглаб бегунох инсонлар жазога тортилди. Тельман Гдлян ва Николай Иванов бошлиқ терговчилар зулм ва зўравонликни шу даражага етказдики, асоссиз жиноий жавобгарликка тортилганларга сохта айбномалар ва бўхтонларни тан олдириш учун уларнинг оила аъзоларини, қариндошларини, ҳамкасбларини қийноққа солишди. Бу ҳам ошкораликни

Асрий орзулар руёби

Ислом Каримов томонидан амалга оширилган эди

1930-1940 йилларда чет элда ўқиганлар кейинчалик «халқ душмани» сифатида қатағонга учраган. Энг ачинарлиси, уларнинг аксарияти ўзлари билмаган холда «жосуслар» га айланган. Мисол учун, немис ўқитувчилари Берлинда таълим олаётган талабаларга Ўзбекистон ҳақида, унинг тоғлари, дарёлари, ишлаб чиқариш, табиий бойликлари ва бошқалар ҳақида иншо ёзишни вазифа қилиб берган. Хаёлларида хеч бир ёмонлик бўлмаган талабалар топшириқни бажарган. Бу орқали вақт ва маблағ сарф қилмай Ўзбекистон ҳақида зарур маълумотлар олиниб, уруш режасига киритилган. Немис фашистларининг урушнинг дастлабки

билан қатағон қилди. «Қизил Ўзбекистон» газетасининг 1948 йил 7 декабрь сонида Ўзбекистон ССР Прокуратурасининг хабарида "... Самарқанд область Пахтакор районидаги Дзержинский номли колхознинг

бригада бошлиғи Эшбўта Норбўтаев кўсаклари очилган бир ярим гектар пахта майдонига сув қуйиб юборган. Оқибатда 125 килограмм пахта чириган. Норбўтаев 2 йил озодликдан махрум этишга хукм қилинди...» дейилган.

Қадри шу 120 килограмм пахтачалик турмайдиган одамларнинг кўпи яқинда жанглардан қайтган, ана шу ҳукуматни, у қамалаётган юртни, қамаётган одамларни деб умрида қилмаган ишни қилган – одамларни ўлдирган, ўқ еган...

1980 йилларда собиқ марказ томонидан ўзбек халқига нисбатан оммавий қатағонларнинг янги босқичи бошланди. «Пахта иши» деб ўзбек халқи номига турли

бўғишнинг бир кўриниши бўлиб, халқимизни рухан бўйсундиришга қаратилган эди.

1989 йилда Ислом Каримов республика рахбари бўлгач, у кишининг қатъий иродаси, матонати билан мустабид тузумнинг сиёсий найранглари фош этилиб, бегунох айбланган юртдошларимиз оқланди. Уларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари тикланди.

Республикамиз мустақилликкача босиб ўтган йўл, бу йўлдаги уринишлар, қаршиликлар ҳақида кўп ёзиш мумкин. Биз уларнинг айримлари ҳақида тўхталдик, холос.

Бугун тараққиёт йўлида дадил илгарилаб бораётган мамлакатимиз барча соҳаларда катта ютуқларга эришяпти. Бунда эса биз танимаган, лекин истиклол йўлида фидойилик кўрсатган юртдошларимизни унутмаслигимиз керак. Асрий орзуларимиз рўёбида улкан ишни амалга оширган биринчи Президентимиз Ислом Каримов номи эса доимо калбимизда бўлади.

Иззатулла НОРҚУВВАТОВ. Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси аъзоси.

Хокимлар, сектор раҳбарлари ўйлаб кўрса...

Вазирликлар билан боғлиқ бўлмаган муаммолар ечимида катта маблағ шарт эмас.

Умуман, бугун ҳар бир шаҳар ва туман ҳокимига ўз ҳудудини ривожлантириш учун барча имкониятлар берилган. Мавжуд муаммоларни ҳал этиш мутасаддиларнинг ҳанчалик креатив фикрлаши, истиҳболли режаларига боғлиҳ бўлмоҳда.

Бу "Зарафшон" газетасида чоп этилган "Мактабда ўқувчилар харбийликка қандай тай-ёрланяпти?" номли мақолада яна бир бор ўз исботини топди. Негаки, мақолада ўқувчиларнинг жисмоний чиниқиши, улар билан ўтилаётган машғулотлар учун моддий-техник база етарли эмаслиги мутахассис ва амалиётчи ўқитувчиларнинг фикрлари билан очиб берилган.

Табиий савол туғилади – хўш, бу муаммолар қандай ҳал этила-ди? Албатта, маҳаллий бюджет маблағлари асосида. Демак, мактабларда чақирувга қадар бошланғич тайёргарлик масаласи вазирлик ёки ҳукуматнинг қарорини кутадиган иш эмас. Ҳукумат томонидан бу борадаги ишлар амалга ошириб бўлинган.

Мақолада келтирилганидек, 11-синф ўқувчилари олган билимларини мустаҳкамлаши учун уч кунлик ўқув йиғини машғулотларида иштирок этишлари керак. Ташкилий масаладаги муаммо сабаб бу вазифа – Вазирлар Махкамаси қарорида белгиланган топшириқ амалда бажарилмаяпти.

Тўғри, ўқитувчилар малакасини ошириш, уларнинг унвонлари масаласи тегишли вазирликлар томонидан ҳал қилинади. Аммо гимнастика майдони, оддий турник, тўсиқлар ва бошқа инвентарларни ташкил қилиши учун республика даражасида топшириқ бўлишини кутиш шарт эмас, назаримда.

Бу ишга катта маблағ талаб этилмаслиги кундай равшан. Шу маънода, шаҳар ва туманлардаги секторлар раҳбарлари ўз худудида ҳеч бўлмаса иккитадан мактабда чақирувга қадар тайёргарлик фани амалий машғулотлари учун зарур шароитларни яратиб берса, бу фақат фойдали бўлади.

Хурматли хокимлар ва сектор рахбарлари!

Майли мактабга жанговар ўкув куроллар олиб берманг. Аммо мактабда жисмоний тарбия ва ҳаракатли ўйинлар билан шуғулланишлари учун ёшларга имконият ва шароит яратиб беринг.

Мирзо ИХТИЁРОВ, халқ депутатлари вилоят Кенгаши ижтимоиймаданий сохани ривожлантириш, оила, хотин-қизлар ва ёшлар масалалари бўйича доимий комиссияси раиси.

«ЯНГИ АВЛОД»НИНГ ЭСКИ МУАММОЛАРИ

(Давоми. Бошланиши 1-саҳифада).

▶ МУХБИРЛАР БОРМАГАН ҚИШЛОҚ

Айтишларича, маҳалла маркази бўлган Гумбаз қишлоғи ўтган асрнинг етмишинчи йилларида жуда чиройли, кўркам шаҳарча бўлган экан. Мактаб, боғча, кинотеатр каби иншоотлар ўша пайтларда қишлоқ кўркини очган бўлса-да, йиллар давомида эътибордан четда қолганлиги учун бугун ачинарли ҳолга келиб қолган. Маҳаллада ким билан суҳбатлашмайлик, "Қишлоғимизга шу пайтгача фото ёки видеокамера кўтарган мухбир келганини эслолмаймиз. Аммо кўпгина "катта"лар суратга тушириб кетган, натижа бўлмаган", деган гапларни такрор-такрор эшитдик. Биз газета ва сайтимиз орқали ёритсак, муаммоларига ечим топилишидан умид қилиб, улар бирин-кетин дардларини айтишди.

- Қишлоқни айланинг, шароит билан танишинг, - деди маҳалла нуронийларидан Содиқ Муродов. – Яқин йиллар ичида янги қурилган бинога кўзингиз тушмайди, кўчаларимиз лой. Ичимлик суви муаммо. Кўпгина хонадонларга суюлтирилган газ баллонлар ҳали етиб бормаган. Борганлариям бўшаб қолса, ўз вақтида алмаштирилмайди. Ишсизлик ҳақида гапирмасак ҳам бўлади.

ЭЪТИБОРИМИЗНИ ТОРТГАН ҚЎНҒИРОҚ ВА ҚЎЛБОЛА "БАТАРЕЯ"ЛАР

Маҳалла оқсоқоллари билан суҳбатлашиб, "мунғайибгина" турган эски иморатларни кўздан кечираётганимизда ҳар йили 25 май куни мактаб битирувчилари чаладиган қўнғироқ жаранги эътиборимизни тортди. 3 та қишлоқ болалари таълим-тарбия оладиган билимлар масканига бордик.

- Нолимаслигимиз керак, кейинги йилларда электр энергияси таъминоти анча яхшиланди, - дейди 96-умумий ўрта таълим мактаби директори ўринбосари Парда Турсунов. - Баъзан узилишлар бўлганда шу кўнғирокдан фойдаланамиз. Мактабимиз биноси эски, 1977 йилда курилган. Ҳалигача бирор бир дастур асосида таъмирлаш ёки реконструкция ишлари амалга оширилмаган. Шу пайтгача синфхоналаримизни

турли хил печлар билан иситар эдик. Яқинда 4 та замонавий қозонхона ўрнатилиб, иситиш тизими қувурлари тортилди.

Шундай бўлса-да, ўкувчилар дарсда кишки кийимда ўтириши бизни хайрон колдирди. Синфхоналар совук бўлмаслиги учун темир кувур (профил)лардан ясалган кўлбола "батарея"лар ўрнига замонавийлари ўрнатилиши керакдир, балки?!

уқувчилар бизники,

УЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ ЭСА... - Мактабимизда бор имкониятлардан фойдаланиб, 288 нафар ўкувчига таълим-тарбия бериб келяпмиз, - дейди муассаса рахбари Максуда Долиева. - Хар йили камида 2-3 нафар битирувчимиз олий ўкув юртига ўкишга кирар эди. Ўтган 2019-2020 ўкув йилида мактабимизни тамомлаган йигит-қизлардан хеч бири ўкишга киролмаган бўлса-да, аввалги йилларда мактабимизни тамомлаган фарзандларимиздан 10 га якини олий таълим муассасаларида ўкияпти. Ёшларимиз билимга чанкок. Кишлоғимиз турмуш шароити оғир бўлгани учун ҳам улар ўкишга ва туман маркази ёки шаҳарда яшашга интилади.

№ ОНЛАЙН ДАРСЛАРДА ҚИЙНАЛДИК

Қишлоқда мобил алоқа сифати яхши эмаслиги ёшларни қийнаб келаётган муаммолардан бири экан

- Айниқса, бу пандемия даврида яққол кўзга ташланди, - дейди мактаб ёшлари етакчиси Озод Ўринов. – Дарслар онлайн бўлиб, ўқувчи ва талабалар қўл телефонлари орқали интернет тармоғидан фойдаланиши керак эди. Бу пайтда албатта, алоқанинг ёмонлиги панд берди. Қишлоғимиз ёшлари уйда дарс тайёрлаб, 2-3 километрлаб масофа кезиб, алоқа яхши жойни излаб овора бўлишди.

▶ ТОМИ ЛОЙСУВОҚ БОҒЧА

Кейинги манзилимиз қишлоқдаги мактабгача таълим ташкилоти бўлди. Боғча ховлисига кириб борарканмиз қулоғимизга эртак айтаётган тарбиячи опанинг овози эшитилди. Димоғимизга чала ёнган кўмир иси урилди. Деразадан чиқарилган мўрилар бу ерда "буржуйка" печлардан ҳали воз кечилмаганидан дарак бериб турарди.

- Яширмайман, муаммоларимиз кўп, - деди хўжалик мудири Умида Тожиева. – Боғчамиз замонавий иситиш тизимига эга эмас. Ховлида болалар ўйнайдиган майдончалар бугунги талабга жавоб бермайди, арғимчоқлар йўқ. Атроф пахса девор билан номигагина ўралган. Иккита биномиз қурилганига эллик йилдан ошган. Бирининг томига бир пайтлар шифер қоплангану, иккинчисиники лойсувоқ. Шароит оғир бўлсаям, тарбиячиларимиз қўлидан келганча 60 нафар болани тарбиялаб келяпти.

▶| СУВ ТАШИШ АЗОБЛАРИ

Гумбаз қишлоғида бир пайтлар ҳар бир хонадонга алоҳида қувурлар орқали ичимлик суви кириб борган. Бугун эса бу қувурлар муддатини

- Эски "башня" ёнидаги крандан чиқадиган сувдан қишлоқ ахолисининг ярми фойдаланади, - дейди Аброр Рустамов. – Бу ерда бир кунда 1-2 соат сув берилади. Шу пайт хамма сув ташиб қолади. Қолганлар эса зах ариқ бўйидаги икки булоқдан ичишади. Уларга сув иншоотига қараганда булоқлар яқинроқ. Ёзда чанг, бахорнинг ёғингарчилик кунларида лой, қишда яхмалак кўчаларда сув ташиш осонмас?

Ы ЎЗИНГНИНГ МАШИНАНГ БЎЛМАСА...

Айтишларича, қишлоқда йўловчиларга қонуний транспорт хизмати кўрсатувчи бирорта автомобиль ёки автобус йўк. Ноқонуний харакатланиб юрган айрим хайдовчилар қишлоқ билан туман марказини боғлайдиган кўчага йўл харакати хавфсизлиги ва транспорт бошқармаси ходимлари текширишга чиқибди, деган миш-мишни эшитиб қолса, улар хам қатнамай

- Бир пайтлар 3-4 маҳал келиб-кетиб турадиган автобуслар қатнови тўхтаб қолган, - дейди Маҳфуза Ҳасанова. - Ўзининг шахсий автомобили бор одамларга билинмайди, бошқалар учун шаҳарга бориб келиш қийин. Таксилар 8-10 минг сўмдан қатнайди. Қишлоғимиз аёллари асосан қорамол ва парранда боқиб, сут-қатик, тухум сотиб рўзғор қилади. Масалан, қайта ишлаш корхоналари вакиллари қишлоғимизга келиб, сутнинг литрини 2500 сўмдан сотиб олиб кетишади. Туман марказидаги бозорга бориб қимматроққа сотиб келиш мумкин, аммо йўл кирани ҳисобласак, "икки ўн беш - бир ўттиз" бўлади.

Махаллада бор-йўғи бир нафаргина тадбиркор бор экан. Унга қарашли озиқ-овқат дўкони, ошхона ва сартарошхонадан бошқа савдо ва маиший хизмат кўрсатиш нуқтаси йўк. Кўрган-кечирганларимиз бизда Гумбаз Паст Дарғомнинг четидагина эмас, эътибордан хам четда қолгандек таассурот қолдирди.

Бугун маҳаллабай юрган масъуллар Гумбазга ҳам борармикан? "Янги авлод"нинг муаммоларини эшитармикан, уларга ечим топармикан?...

Тўлқин СИДДИҚОВ, Бахтиёр МУСТАНОВ, "Зарафшон" мухбирлари. Янги йилнинг дастлабки ойи якунига етди. Тахририятимизга вилоятимиздаги тадбиркорлар ва ахоли томонидан тижорат банкларидан кредит олишда қийинчиликлар бўлаётганлиги тўғрисида мурожаатлар бўлмоқда. Хўш, хозирда қайси тижорат банкида қандай турдаги кредитлар ажратилмоқда.

Қайси банкда қандай кредитлар бериляпти?

- Хозирда 18 та тижорат банкининг вилоятимиздаги филиаллари томонидан (2021 йилнинг 26 январь холатига кўра) автокредит, микрокарз, уй-жойни таъмирлаш учун, истеъмол кредити, айланма маблағни тўлдириш учун кредитлар, Ипотека кредити (бирламчи ва иккиламчи бозор учун), онлайн микроқарз, кредит карта, овердрафт, таълим кредитлари берилмоқда. Ушбу кредитлар тури, муддати ва гаров таъминотига кўра, миллий валютада 16 фоиздан 30 фоизгача бўлган ставкаларда берилмоқда.

Шунингдек, хорижий валютада ҳам ҳар бир тижорат банки белгиланган шартлар асосида 7,5 фоиздан 12 фоизгача ҳақ олиш шарти билан кредитлар ажратмоқда.

Жумладан, (жисмоний ва юридик шахслар қўшилганда) "Хамкорбанк" 10, "Алоқабанк" 8, "Капиталбанк" 4, "Инфин банк" 6, "Азия Альянс банк" 3, "Асакабанк" 1, "Қишлоқ қурилиш банк" 2, "Агробанк" 6, Халқ банки 12, "Тенге банк" 2, "Саноатқурилишбанк" 1, "Микрокредитбанк" 11, "Ипак йўли банк" 5, "Ориент Финанс банк" 4, "Савдогарбанк" 5, "Зираат банк" 7, "Ипотека банк" 8, "Туронбанк" 6 турдаги кредитлар

Саволга Марказий банк вилоят бош бошқармаси кредит бўлими бошлиғи Жасур БАХРИЕВ жавоб берди.

Узбекистон Республикаси Президентининг Олий Мажлисга Мурожаатномасида жамиятда ўқитувчи касби энг нуфузли ва обрўли касб бўлиши лозимлиги, муаллимларимиз болаларга сифатли таълим бериш ва ўз устида ишлашдан бошқа нарса ҳақида ўйламаслиги учун давлат барча шароитларни яратиб бериши зарурлиги алохида таъкидланди.

ПЕДАГОГЛАР

3 ЁКИ 5 ЙИЛДА

малака оширса бўладими?

Хозирги кунда педагогларнинг малакасини ошириш таълим ислохотларида жуда мухим йўналиш бўлиб қолмоқда. Мурожаатномада малака оширишнинг даврийлиги масаласида ҳам фикр билдирилиб, бундан буён муаллим "ҳаёт давомида ўқиш" тамойили асосида ўз малакасини узлуксиз ошириб бориши йўлга қўйилиши айтилди. Айнан ҳаёт давомида ўқиш тамойили малака оширишнинг мазмун-мохиятини белгилайди. Малака ошириш эса ўкитувчининг ўз фанини билиши, педагогик махорати ва психологик тайёргарлигидан келиб чиқиб, тоифа бериш мезонларини қайта кўриб чиқиш учун асос бўлади.

Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси томонидан сўнгги 2 йилда малака ошириш ва кайта тайёрлаш таълим муассасаларида ўтказилган аттестация ва ўрганишлар натижаси хам ушбу тизимни замонавий талаблардан келиб чиққан холда тубдан ислох қилиш зарурати мавжудлигини кўрсатмоқда. Албатта, бу жараёнда мукаммал тизимни йўлга қўйиш катта куч, имконият ва маблағ талаб этади.

Ушбу муаммоларни бартараф этиш мақсадида, 2021 йилнинг 1 мартидан бошлаб, педагог кадрлар тайёрлайдиган олий таълим муассасалари ҳамда лицензияга эга нодавлат таълим ташкилотларига халк таълими сохасида фаолият кўрсатаётган рахбар, мутахассис ва педагог ходимларнинг малакасини ошириш ҳуқуқи берилди. Бунда, ўқитувчига малака ошириш бўйича таълим муассасала-

рини танлаш имконияти яратилган.

Шунингдек, Президентимиз томонидан берилган ушбу топшириклар ижросини таъминлаш мақсадида 2021 йилнинг 1 июнига қадар ҳар бир ходимнинг малака ошириш жараёнларини мониторинг килиш ва шахсий хисобини юритиш имкониятини берувчи «Узлуксиз касбий таълим» махсус электрон платформаси ишга туширилиши кўзда тутилган. Мазкур платформа орқали халқ таълими тизими ходимларининг касбий эхтиёжларини тахлил килиш имконияти юзага келади. Шу асосда уларни индивидуал ривожлантириш дастури ишлаб чиқилиб, узлуксиз малака ошириш жараёнига татбиқ этилади.

Хозирги кунда олий таълим муассасаларида ўқув жараёнини кредит-модул тизими асосида ташкил этишга эътибор кучайтирилмоқда. Малака ошириш тизимида ҳам кредит-модул тизими боскичма-боскич жорий этиб борилади. Кредит-модул тизимининг афзаллиги шундаки, ўқитувчи ўз устида мунтазам ишлашга ўрганади, касбий фаолиятига доир керакли ўкув материаллари, зарур

адабиётлар билан танишиб боради. Ушбу ўқитиш тизими маъруза, амалий семинар, лаборатория машғулотлари, ўқув амалиёти, курс (малака) иши ва таълим олувчиларнинг фаолиятини бахолаш мезонларини акс эттиради. Кредит-модул тизимида иккита масалага алохида эътибор берилади: ўкитувчининг мустақил ишлаши ва уларни баҳолаш.

Масалан, вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш худудий маркази томонидан тизимда янгиликларни жорий этиш, малака оширишнинг энг қулай ва замонавий шаклларини жорий этиш йўналишида тизимли ишлар олиб борилмоқда. Жумладан, ўқитувчилар, яъни тингловчиларнинг эхтиёжидан келиб чиққан ҳолда айни пайтда 50 дан ортиқ қисқа муддатли ўқув курслари ташкил этилмоқда. Уларда бугун ўқитувчиларнинг педагогик махоратини оширишда нималарга кўпроқ эътибор қаратиш кераклиги, умуман, ўқитувчи фаолиятидаги энг долзарб масалалар қамраб олинган.

Булардан ташқари, ташкил этилаётган қисқа курслар доирасида модуллар, видеодарслар ва контентлар тайёрланиб, махсус платформаларга жойлаштирилади. Малакасини оширмокчи бўлган тингловчи эса ўз эхтиёжидан келиб чикиб, керакли платформага киради ва ўзи учун зарур бўлган билим ва тажрибаларни ўзлаштиради.

Педагогларнинг ҳар 3 ёки 5 йилда малака ошириши кутилган натижани бермаслиги бугун хаммага маълум. Малака ошириш тизимига киритилаётган бу ўзгаришлар эса яқин келажакда ўз самарасини беради. Малака ошириш таълим ташкилотлари ўртасида рақобат мухитини юзага келтиради ва пировард натижада малака ошириш сифатини кўтаришга олиб келади.

Ғайрат БОБОХОЛОВ, Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси вилоят худудий бўлими бошлиғи.

Кўриб, билиб, "чертиб" ёзарди...

Каттақўрғонлик қаламкашлардан бири Файзулла Нуруллаев эл суйган, қалбдан эъзозланган журналист бўлган. Зукко, билимдон, ўта зиддиятли холларда хам оғир, босиқ, суҳбатдош фикрини сабр-тоқат билан тинглайдиган, ўрни келганда хушчақчақ зиёлилардан эди.

Бутун умрини матбуотга бахшида этган салохиятли журналист, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Файзулла Нуруллаев ҳаёт бўлганида 100 ёшга тўларди. У кишининг хотираси содик шогирдлари, минглаб газетхонлар қалбида мухрланган.

Файзулла болалигидан адабиёт, матбуот ошиғи эди. Шу боис "Каттақўрғон ҳақиқати" газетаси тахририяти ходимлари хеч иккиланмасдан ўрта мактабни эндигина тугатган ёш, фаол мухбирни ўз

жамоасига чорлашди. Изланувчан тиниб-тинчимас Файзулла хабар, мақолалар, ҳатто танқидий чиқишлари билан тезда назарга тушди.

Устозларга ёндашиб, уларнинг маслахатларига амал қилиб қисқа фурсатда туман газетасининг адабий ходими, кейинчалик қишлоқ хўжалик бўлими мудирлигига тайинланди.

...Уруш бошланди. 1942 йилнинг январида йигирма бир бахорни қаршилаган ғайратли, қаламкаш жанггоҳларга йўл олди. 90-ўзбек ўқчи дивизияси жангчилари сафида шижоат кўрсатди. "Ғалаба учун", "Совет жангчиси" фронт газеталарида мухбирлик қилди.

Файзулла Нуруллаев бир неча жанговар нишонлар тақиб, 1946 йили она шаҳри - Каттақўрғонга қайтди.

Ўша йиллари "Ўзбекистон денгизи" деб ном олган – Каттақўрғон сув омбори қурилиши авж олган эди. Файзулла Нуруллаев мазкур қурилиш штабининг нашри – "Каттақўрғон ховузи" газетасида бир неча ой масъул котиблик қилди, сув омбори бунёдкорлари ҳақида қатор лавҳа, ҳикоялар

Олтмишинчи йилларда эса "Ёш Ленинчи" (хозирги "Туркистон") газетасининг Самарканд, Бухоро вилоятлари бўйича махсус мухбири сифатида хизмат қилди.

Моҳир, тажрибали журналист билимга ғоят чанқоқлигини ҳис этиб, ўз мехнат фаолияти давомида олийгох сабоғини олишга хам муваффақ бўлган эди.

Файзулла Нуруллаев умрининг сўнгги йигирма йилини Каттақўрғон шахар ва туман газетаси - "Каттақўрғон ҳақиқати"га бағишлади. Мазкур газетанинг мухаррири сифатида унинг ададини 12-13 минг нусхага етказишга муваффак бўлди.

- Баъзилар ёзишни билсанг бас, мухбирсанда, дейишади. Тўғри, мухбир учун ёза билиш хаводек зарур нарса. Лекин мухбир учун бундан ҳам зарурроқ интилиш, қобилият бўлмоғи керак, - дерди мудом Файзулла ака. - Бу сен нима ҳақда ёзмоқчисан. Қандай муаммони кўтармоқчисан, бунинг жамиятга фойдаси борми, бу мухим масаладир. Халқ манфаатини кўзламаган, халққа хизмат қилмаган мақола матбуотнинг обрўйига путур етказиши мумкин.

Файзулла Нуруллаев кўп ёзарди, тинмай ёзарди. Лекин ўз эътирофича "билиб, кўриб, чертиб" ёзарди.

> Абдуазиз ХОШИМОВ, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси аъзоси.

REKLAMA, E'LONLAR, BILDIRISHLAR / Газетамиз ҳафтада уч марта – сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чоп этилает реклама ва эълонлар тезкор, самарали ва ҳамёнбоп / МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 66-233-91-56

Ўрол ЖУМАЕВ

Бешафқат ўлим фидокорона мехнати билан Самарқанд, Жиззах, Қашқадарё вилоятлари сув хўжалиги соҳасини ривожлантиришда муносиб хисса қўшган гидротехник-сувчи Ўрол Жумаевни 82 ёшида орамиздан олиб кетди.

Ў.Жумаев 1939 йилда Жомбой туманидаги Қарапчи қишлоғида таваллуд топди. Ўрта мактабни тамомлагач, аввал Самарканд гидромелиорация техникумида, кейин Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институтида тахсил олди.

Меҳнат фаолиятини 1966 йилда Самарқанд вилояти сув хўжалиги бошқармаси мутахассислигидан бошлади. 1970-1979 йилларда ўзи тахсил олган Самарқанд гидромелиорация техникумига рахбарлик қилди.

Устоз 1979-2007 йилларда Самарқанд сув лойиха институти директори, Зарафшон водийси сув хўжалиги бошқармаси бошлиғи, вилоят сув хўжалиги бошқармаси бошлиғи ўринбосари, вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси бўлим бошлиғи лавозимларида ишлади. 2007 йилдан нафақага чиққунига қадар Зарафшон ирригация тизимлари ҳавза бошқармасида 2-тоифали мухандис-гидротехник вазифаси-

да самарали мехнат қилди. Мамлакатимиз сув хў жалиги соҳасига қўшган муносиб ҳиссаси учун "Уз бекистон Республикасида хизмат кўрсатган ирригатор" фахрий унвони билан тақдирланган.

У оилада мехрибон ота сифатида 3 нафар фарзандни тарбиялаб, уларни халқ хизматига шай мутахассис қилиб вояга етказди.

Биз, сув хўжалиги ходимлари Ў.Жумаев босиб ўтган ҳаёт йўли, меҳнат тажрибалари, инсонийлик фазилатларидан ибрат олиб, у кишининг Зарафшон дарёси комплексидаги сув хўжалиги объектларини техник ривожлантириш ва эксплуатация қилиш жараёнларига доир тавсияларини амалиётга татбиқ

Устоз хотираси қалбимизда абадий сақланади.

ЗАРАФШОН **ИРРИГАЦИЯ** ТИЗИМЛАРИ ХАВЗА БОШҚАРМАСИ маъмурияти.

ЎКИШГА МАРХАМАТ!

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Академияси таълим стандартлари, ўкув режалари ва дастурлари талабларига мувофиқ ўқувчиларни чуқурлаштирилган ва касбга йўналтирилган холда ўқитиш, интеллектуал ривожланишини таъминлаш ҳамда юксак ватанпарварлик рухида тарбиялаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг Самарқанд академик лицейи 2021-2022 ўқув йили учун ўқувчиларни ўқишга таклиф этади.

Академик лицейга ўқишга кириш истагини билдирган Самарқанд вилояти худудида яшовчи умумтаълим мактабларининг 9-синф битирувчилари учун аризалар 2021 йил 1 февралдан 15 апрелга қадар қабұл қилинади.

Таълим йўналиши: ижтимоий гуманитар фанлар. Қабул босқичма-босқич амалга оширилади:

1. Дастлабки танлов: якка тартибдаги дастлабки сухтиббий комиссия кўригидан ўтиш;

2. Махсус-профессионал танлов: ёзма иш (диктант), жисмоний тайёргарлик даражасини аниклаш бўйича синов, якка тартибдаги якуний сухбат;

3. Тест синови.

Ўқишга кириш истагини билдирган ўқувчилар (номзодлар) қабул комиссиясиға қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар:

1. Ариза (белгиланган шаклда, ота-она иштирокида); 2. Туғилганлик ҳақида гувоҳнома (асли ва нусхаси,

далолатнома ёзувига ўзгартириш, тузатиш ва қўшимчалар киритилган ёки туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома алмаштирилган ёхуд фамилияси, исми, отасининг исми ва бошқа маълумотлар ўзгартирилган бўлса, бу хакда ФХДЁ органларининг маълумотномаси);

3. Яқин қариндошларининг паспорти, туғилганлик ҳақида гувохномаси, никох тузилганлиги хакида гувохномаси бат, индивидуал психологик хусусиятларини ўрганиш, *(никохдан ажралганлиги ҳақидаги гувоҳномаси), вафот* этганлар бўлса, уларнинг ўлим ҳақида гувоҳномаси (асли

4. 3х4 см. ўлчамдаги 6 дона фотосурат (бош кийимсиз) ҳамда 9х12 см. ўлчамдаги 2 дона фотосурат (бош кийимсиз);

5. Таржимаи ҳол;

6. Сўровнома (белгиланган шаклдаги);

7. Ўқиш жойи ва маҳалла фуқаролар йиғинидан тавсифнома ҳамда маълумотнома (яшаш жойидан берилган маълумотномада номзоднинг оила аъзолари қўрсатилади);

8. Мудофаа ишлари бўлимларида рўйхатда туриши тўғрисидаги маълумотноманинг асли ва нусхаси;

9. Фанларни ўзлаштириши тўғрисида ўкиш жойидан (мактаб директори томонидан тасдиқланган) маълумотнома;

10. Ота-онасининг Ички ишлар вазирлигининг академик лицейига ўқишга киришига розилик хати (белгиланган

Манзилимиз: Самарқанд шахри Мароқанд кўчаси, 46-үй. (Мүлжал: 9, 13, 16, 20, 24, 31, 58-шахар автобусларининг хамда 434-машруткаларнинг "ДЕУ" бекати)

АКАДЕМИК ЛИЦЕЙ ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ.

"BEST REALTOR"

бориш тартибида ўтказиладиган очиқ аукцион савдоларига таклиф этади.

ли буюртманомасига асосан, Тойлоқ тумани Боғизоғон қишлоғи ҳудудида жойлашган, умумий майдони 1000,0 кв.м., қурилиш тагидаги майдони 64,14 кв.м., фойдали майдони 46,43 кв.м.ни ташкил этган фермер хўжаликларига нефт махсулотлари таркатиш шохобчаси бино ва иншоотлари (А литер оператор биноси, Б литер қоровулхона биноси, Глитер ҳожатхона) (ер майдонисиз). 136 955 000 сўм бошланғич

Савдога «MAROQAND NEFT BAZASI»

МЧЖнинг 29.01.2021 йилдаги 07-01/53-сон-

Савдо 2021 йил 1 март куни соат 11:00 да савдо ташкилотчиси жойлашган манзилда - Самарқанд шахри Кўксарой майдони, 1-уйда бўлиб ўтади. Аукцион савдосида иштирок этиш учун буюртмалар хабарнома матбуотда эълон қилинган кундан бошлаб расмий иш кунлари соат 10:00 дан 17:00 гача қабул қилинади (13:00 дан 14:00 гача тушлик). Буюртмаларни қабул қилишнинг охирги муддати 2021 йил 27 февраль куни соат 18:00.

Юқоридаги кўрсатилган мулклар 2021 йилнинг 1 март куни ўтказиладиган аук-

цион савдосида сотилмаган такдирда, мазкур мулклар юзасидан такрорий аукцион савдолари 2021 йилнинг 16 ва 31 март кунлари соат 11:00 да Самарқанд шахри Кўксарой майдони, 1-уйда бўлиб ўтишини олдиндан маълум қиламиз.

Такрорий аукцион савдосида иштирок этиш учун талабгорлардан буюртмаларни қабул қилиш савдо санасидан бир кун олдин соат 18:00 да (13:00 дан 14:00 гача тушлик) тўхтатилади. Аукцион савдоси натижалари савдо ўтказилган манзилда савдо ўтказилгандан сўнг эълон қилинади.

Ушбу мулклар ҳамда уларга тегишли ҳужжатлар билан сотувчи вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Мулк сотувчисининг манзили: Паст Дарғом тумани Баққол МФЙ.

Савдода қатнашиш учун буюртма билан биргаликда қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади:

- юридик шахслар учун – давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувохноманинг нусхаси, шунингдек, тўлиқ ваколатли вакилнинг савдода қатнашиши учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова килинган ишончнома:

- жисмоний шахслар учун - паспорт нусхаси, савдода тўлиқ ваколатли вакил қатнашған тақдирда, қонун хужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, тўлиқ ваколатли вакилнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

- аукцион тўғрисидаги билдиришномада кўрсатилган банк хисоб рақамига закалат тўланганлигини тасдиқлайдиган тўлов хужжатининг нусхаси.

Аукцион савдоси натижалари савдо ўтказилган манзилда савдо ўтказилгандан сўнг эълон қилинади. Савдо натижасига кўра савдо ғолибига 10 кун муддатда сотувчи билан олди-сотди шартномасини тузиш ҳамда шартнома шартларига кўра тўловларни амалга ошириш мажбурияти юклатилади.

Талабгорлар мулк бошланғич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган микдорда закалат пулини "Best Realtor" МЧЖнинг АТБ "Капиталбанк" Тошкент шаҳар филиалидаги хисоб рақамига тўлашлари шарт: Х/р: 20208000500433601001, МФО: 00445, СТИР:

Савдо ташкилотчиси жойлашган ва савдода иштирок этиш учун буюртманомалар қабул қилинадиган манзил: Самарқанд шахри Кўксарой майдони,

1-уй. Телефонлар: 93-331-70-80, 90-212-60-01. Расмий сайтимиз: www.emulk.uz, электрон почта

манзили: best.samarqand@inbox.uz

Хизматлар лицензияланган.

ДАЪВОЛАР БЎЛСА

Самарқанд шахридаги «ALLEGRO» хусусий корхонаси (СТИР: 200718365) ўз ташкилий-ҳуқуқий шаклини «ALLEGRO» масъулияти чекланган жамиятига ўзгартиради. «ALLEGRO» масъулияти чекланган жамияти «ALLEGRO» хусусий корхонасининг барча хуқуқ ва мажбуриятлари бўйича ҳуқуқий вориси ҳисобланади.

Шу муносабат билан унга билдириладиган барча даъволар газетада эълон чоп этилгач, бир ой давомида қабул қилинади.

Манзил: Самарқанд шахри Фролов кўчаси, 127-уй.

Ургут туманидаги «SOF-NUR-TEX" масъулияти чекланган жамияти (СТИР: 306388335) ўз устав фондини 100 000 000 (бир юз миллион) сўмдан 11 500 000 (ўн бир миллион беш юз минг) сўмга камайтирмоқда. Шунингдек, «SOF-NUR-TEX" масъулияти чекланган жамияти ўз ташкилий-ҳуқуқий шаклини «SOF-NUR-TEX"

www.zarnews.uz

оилавий корхонасига ўзгартиради. «SOF-NUR-TEX" оилавий корхонаси - «SOF-NUR-TEX" масъулияти чекланган жамиятининг барча ҳуқуқ ва мажбуриятлари бўйича хуқуқий вориси хисобланади. Шу муносабат билан унга билдириладиган барча даъволар газетада эълон чоп этилгач, бир ой давомида қабул қилинади. Манзил: Ургут туман Дўстлик маҳалласи,

бахода қўйилмоқда.

Самарқанд шахрида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Бахрамова Феруза Заировна нотариал идорасида мархум Жумаев Ибодилла Шавкиевичга (2020 йил 8 мартда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг

Навоий шоҳкўчаси.

мурожаат этишларини сўраймиз. Манзил: Самарқанд шахри Амир Темур кўчаси, 108-уй.

Бахрамова Феруза Заировна нотариал идорасига

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Булунғур туманидаги 6-умумий ўрта таълим мактабидан 2011 йилда Маматов Элёр Бахтиёр ўғли номига берилган U № 4882217 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаходатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Булунғур маиший хизмат касб-хунар коллежидан 2008 йилда Бердиярова (хозирда Усманова) Нигора Астанакуловна номига берилган рўйхат рақами 78, К № 0969438 рақамли диплом ва унинг иловаси йўколганлиги сабабли бекор

Ургут туманидаги 141-умумий ўрта таълим мактабидан 2016 йилда Ахроров Бахромжон Ориф ўғли номига берилган U № 7462827 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаходатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тойлоқ туманидаги 74-ўрта мактабдан (ҳозирги 25-умумий ўрта таълим мактабидан) 1975 йилда Шарипова Кибирё Журакуловна номига берилган № 868966 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Паст Дарғом туманидаги «OG'ABEK OTABEK JAXONGIR» масъулияти чекланган жамиятининг (СТИР: 302530977) думалоқ муҳри ва бурчак тамғаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Ургут туманидаги 30-ўрта мактабдан 2000 йилда Мунбов Бобир Саадиевич номига берилган О'R-А № 763469 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги шаходатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд туманидаги 11-умумий ўрта таълим мактабидан 2009 йилда Хасанова Санобар Каюмовна номига берилган U № 3716209

@zarnews uz

рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаходатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Ургут туманидаги 36-ўрта мактабдан 1992 йилда Мамадолиева Мубарро Облобердиевна номига берилган О`R-SH № 1135636 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги шаходатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд шахридаги «FIRDAVS DIAGNOSTICS» хусусий корхонасининг (СТИР: 305482727) думалоқ мухри ва бурчак тамғаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд Сартепа туризм коллежидан 2012 йилда Абулқосимова Нигора Собир қизи номига берилган рўйхат рақами 2168, К № 0142915 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Юзлаб монография, қулланма, рисола, илмий мақолалар муаллифи, соханинг фидойиси, ўнлаб шогирдларнинг устози Мухиба Абдуллаева бу соҳага қизиқиши қайсидир маънода қатағон йилларидаги армонларнинг ушалиши билан бевосита боғлиқ.

Илм – аъмоли, даволаш - ҳаёти мазмуни

КАТАҒОННИНГ ШАМОЛИ...

Аслида ёш Мухибанинг бахти у таваллуд топган оилавий мухитда эди. Амакиси Вохид Абдуллаев эл таниган олим, уйига ўша пайтларда Садриддин Айний, Ғафур Ғулом каби машҳур адабиётшунос олимлар, ижодкорлар йиғилишар, болалар учун бундай мухит ўз таъсирини ўтказмай қолмасди. Онаси томонидан бобоси Исматулла Рахматуллаев ўз даврининг илмли кишиси бўлиб, ўнлаб мактаблар очган, Самарқанддаги йирик илм даргоҳларидан бирини бошқарған. Аммо қатағон даврида худуднинг илмли кишилари қатори ёш Муҳибанинг бобоси ҳам шу нохакликлар жабрини тортиб, олис ўлкаларга сургун қилинганди. Узи қийналгани етмагандай, фарзандлари ҳар қадамда «халқ душмани» дея камситилиб, жуда кўп имкониятлардан мосуво бўлади.

- Онам баъзи-баъзида кўнглини очиб, ўша йиллар ҳақида сўзлаб берар, аммо у кишини қийнамаслик учун кўп нарсани сўролмасдик, - дея хотирлайди Муҳиба Абдуллаева. - Айтиб беришларича, «халқ душманининг фарзанди» дея олтита мактаб алиштирганлар, эрталаблари мактабда ўтказиладиган «линейка»ларда болалар «халқ душманининг қизи» дея жўр бўлиб айтишган, ўқувчини шу тариқа изза қилишган экан. Бу тамға узоқ йиллар фарзандларга таъсир кўрсатган. Шунинг учун онамнинг билими кучли бўлса-да, аммо олий таълимга кириш имконияти бўлмаган. Онамнинг армонлари менда ушалган бўлса керак.

> УЗВИЙ ХАМКОРЛИК

Мухиба Абдуллаева 1973 йилда Самарқанд давлат тиббиёт институтини битиргач, шифокор бўлиб ишлади, шунинг баробарида илм йўлини ҳам тутди. Болалар хасталикларини тадқиқ қилди, амалиётда эса даволади. Сохага бир қатор янгиликларни татбиқ этар экан, Мухиба Абдуллаева устозлари кўмагида аввал фан номзоди, кейин фан доктори илмий даражасига эришди.

- Самарқанд давлат медицина институтининг неонатология кафедраси айнан бизнинг бўлимимизда жойлашгани фаолиятимизни хамкорликда олиб боришимиз учун жуда қулай, - дейди вилоят болалар кўп тармоқли тиббиёт маркази неонатология бўлими бошлиғи Азиза Мирмухамедова. - Устозларимиз, хусусан, Мухиба опадан касбга доир кўп сирларни ўрганганмиз. Хамон фаолиятимизда у кишининг билим ва тажрибасидан фойдаланамиз.

Ушбу бўлимда фаолият юритувчи Ирода Хотамова, Дилноза Курбонова каби хамширалар хатто 500 грамм туғилган чақалоқларни парваришлаш бўйича катта тажрибага эга.

ОНАЛАР АЛДАМАСЛИГИ КЕРАК

- Болаларнинг касал бўлишини аниқлаш, уларни даволаш оналар билан бевосита боғлиқ, - дейди Муҳиба Абдуллаева. – Ҳар доим болаларнинг хасталигини аниқлаш ва уларга ташхис қўйишда биринчи навбатда, оналар билан сухбатлашаман. Бундай пайтда афсуски, кўпинча оналар алдашга уринади, боласига берган таоми ёки бошқа холатларни яширишга уринади. Улар билан очиқчасига гаплашиб, оиладаги мухитни билиб олиш ташхиснинг ярмини белгилайди. Тажрибам давомида ёш шифокорларнинг оналар билан суҳбатлашмай болани даволагани ва бу натижа бермаганига бир неча бор гувох бўлганман. Бола, айниқса, чақалоқнинг организмини ҳар бир она ҳис қилиши керак. Бутун вужуди, мехри билан унга нима кераклигини тушуниши лозим. Бунинг учун эса аёл оналикка тайёр бўлиши зарур.

Яхши эслайман, ўтган йиллар давомида оналар ва болалар ўртасида кўп касалликларни республика микёсида тахлил килганимизда бунга бош сабаб сифатида қизларнинг эрта турмуш қуриши аниқланганди. Биз, самарқандлик олимлар ҳам ушбу жараёнда фаол қатнашиб,

унинг олдини олиш бўйича тавсияларимизни бергандик. Шундан сўнг республика миқёсида оналар ва болалар саломатлигини асраш бўйича йилдан-йилга янги, тизимли дастурлар амалга оширилди. Туғруқ мажмуаларидан тортиб, қишлоқ врачлик пунктлари шифокорлари, маҳалла фаоллари-ю, ўқув муассасалари, барчасида қизларнинг эрта турмуш қуришнинг салбий оқибатлари ҳақида тарғибот тадбирлари ўтказилди, тушунтириш ишлари олиб борилди. Йилдан-йилга тиббиёт муассасаларининг моддий ахволи хам ўзгарди, она ва болани парваришлаш бўйича зарур ускуналар келтирилди. Бу каби изланишлар туфайли йилдан-йилга оналар ва болалар ўлими кўрсаткичлари пасаймоқда.

МНШО ЁЗИШНИ БИЛАСИЗЛАРМИ?

Муҳиба Абдуллаеванинг илмий иш қилиш ниятида юрган шогирдларига илк берадиган саволи шу бўлади.

- Афсуски, бугун баъзи ёшлар китоб билан ишлашни билмайди, - дея сухбатни давом эттиради Мухиба опа. - Шунинг учун талабаларни аввало, китоб билан ишлашга ўргатишга харакат қиламан. Оддий курс ишларини ёзишда қийналаётганлар бор. Аслида ҳаммаси мактабдаги таълимдан бошланади. Тил ва адабиёт дарсларида яхши иншо ёзган ўқувчи илмий иш ёзишда ҳам қийналмайди.

Мухиба Абдуллаева яратган дарсликлар бугун қайта нашр этилишга мухтож. Олима фаолияти давомида кўплаб масъул вазифаларда фаолият юритди, ўнга якин грант лойихаларига бошчилик қилди. Аммо ханузгача ўрганиш, билим олишни, ўргатишни энг юксак аъмоли сифатида қадрлаб келади. Мухими, ўз илмини амалиётга татбиқ этиш, оналар ва болалар саломатлигини асраш, уларни тўғри даволаш ҳаётининг мазмунига айланган.

Гулруҳ МЎМИНОВА.

««« Фан намояндалари »»»»

Мозийдан «тилла» топаётган олима

Самарқанд давлат университети тарихчи ва археолог олимлари сохада ўзига хос мактаб яратган. Уни шакллантириш ва ривожлантиришда П.Солиев, И.Умняков, Л.Лев, М.Эгамбердиев, М.Абрамов, М.Жўрақулов ва бошқалар улкан хисса қўшган. Уларнинг издошлари анъаналарни муваффақиятли давом эттириш билан ватанимиз тарихини илмий асосда яратишда фидойилик кўрсатмокда. Улардан бири археолог, профессор Нона Аванесовадир.

Археолог олим мураккаб шароитда машаққатли меҳнат қилади. Бу эса жисмонан бақувват бўлишни тақозо этади. Шунинг учун бўлса керак, археологлар орасида хотин-қизлар кам учрайди. Шунга қарамасдан, Нона Аванесованинг бу касбни танлаши ўзига хос жасоратдир.

Нона Аванесова 1941 йилда Озарбайжон пойтахти Боку шахрида таваллуд топган. Урта мактабни битирганидан кейин фабрикада,1960-1962 йилларда Боку заводларидан бирида меҳнат фаолиятини бошлайди. 1962 йил кузда Самарқандга келади ва шу ерда колади. Кадим шахарнинг асрий обидалари, хушманзара табиати, бой маданий тарихи, мозийдан сўзловчи осори-атиқалари унда катта қизиқиш уйғотади. 1963-1967 йилларда СамДУ тарих факультетида тахсил олли. Шахарнинг шонли тарихи уни таникли археолог Л.Лев рахбарлигида илмий иш билан шуғулланишга даъват этди. Университетни битиргандан кейин устозлари илмий қобилиятини ҳисобга олиб, уни аспирантурага тавсия этишди. У аспирантурада ўқиш билан бирга факультет қошида ташкил қилинган Афросиёбни ўрганиш лабораториясида аввал катта лаборант, кейин кичик илмий ходим сифатида мозий тилсимларини ўрганишга киришди. 1967-1968 йилларда Болалар уйи қошида ташкил этилган «Ёш археолог» илмий тўгарагига бошчилик

Нона Аванесова 1968 йилда Санкт-Петербургдаги давлат Эрмитажи қошида малака оширди ва Красноярск археология институтига келди. Бу ерда таниқли археолог М.Гряновдан соха сир-асрорларини ўрганди. Санкт-Петербург университетида аспирантурани ўтади. 1969 йилдан бошлаб Новосибирск, Красноярск, Челябинск ҳамда бошқа шаҳарларда илмий сафарларда бўлди, қатор археологик экспедицияларда фаол иштирок этди. 1979 йилда номзодлик диссертациясини ёклади.

Нона Аванесованинг 1974 йилдан кейинги илмий-педагогик фаолияти СамДУ археология кафедраси билан боғлиқ: ассистент, катта ўкитувчи, доцент, профессор. Кўп йиллар кафедра мудири бўлиб ишлади. Унинг 5 та монографияси, битта дарслик, 150 дан ортик илмий маколалари фанни ўқитишнинг долзарб назарий,

илмий-амалий жихатлари чукур тахлил этилгани, илғор ғоялар илгари сурилгани билан характерлидир. Олима Москва, Санкт-Петербург, Омск, Самара, Ашхобод ва бошқа шаҳарларда ўтказилган халқаро илмий анжуманларда маърузалари билан иштирок этган.

Нона Аванесованинг хар бир маърузаси, амалий машғулоти ўқитишнинг инновацион технологияларига асосланган. У Узбекистон археолог олимларидан биринчи бўлиб Франциянинг машхур Сарбонна университетида маърузалар ўқиди. Олима шунингдек, ўлкамизни археологик ўрганиш ташкилотчиларидан биридир. 1986 йилдан 2008 йилгача Сурхондарёнинг Шеробод туманида ўрганишлар олиб бориб, археологик экспедицияга рахбарлик қилди.

2019 йилдан буён Қўшработ туманида иш олиб бораётган ўзбек-француз экспедициясига рахбар. Университетда археология музей-лабораторияси ҳамда талабалар археологик амалиёти бошлиғи сифатида фаоллик кўрсатмокда, талабаларга археология ва бошқа қадимшунослик фанларидан янгича усулларда дарс ўтишда ибрат. Ўзининг бутун илмий-педагогик фаолиятини фанга бағишлаган Нона Аванесовага мустаҳкам соғлиқ тилаймиз.

> Д.ЖЎРАҚУЛОВА, СамДУ тарих факультети декани, археология кафедраси катта ўқитувчиси.

««« Умр сарҳадлари »>>>>

Мустақиллик йиллари Самарқандда

1994 йил, февраль

4 февраль куни Вьетнам Республикаси ташки ишлар вазири Нгуен Мань Кам бошчилигидаги делегация Самарқандга келди.

март

Россиянинг Ярославль губернатори В.Лисицин бошчилигидаги делегация вилоят хокими П.Абдурахмонов хамрохлигида вилоятдаги саноат корхоналари билан танишди.

28 март куни Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонига кўра, Самарқанд вилояти хокимининг ўринбосари Акрам Худойқулов Ўзбекистон Республикасининг фахрий ёрлиғи билан тақдирланди.

29 март куни вилоят ҳокими П.Абдурахмонов фармойишига кўра, Тўрақул Йўлдошев Самарқанд вилояти ипакчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори этиб тайинлангани муносабати билан Иштихон тумани хокими вазифасидан озод этилди. Собир Муродов Иштихон тумани хокими этиб тайинланди.

апрель

4 апрель куни вилоят хокимининг фармойишига кўра, Холмурод Мелиқулов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан вилоят соғликни саклаш бошқармаси бошлиғи вазифасидан озод этилди Тахсин Насритдинов вилоят соғлиқни сақлаш бошкармаси бошлиғи этиб тайинланди

15 апрель куни Халқаро олимпия қўмитаси президенти Хуан Антонио Самаранч бошчилигидаги делегация Самарқандда бўлди.

Самарқандда француз тили ва маданиятига қизиқувчиларга кўмаклашиш мақсадида "Альянс Франсез" халқаро уюшмаси тузилди.

май

Анқаранинг Ғози университети ректори Энвер Ҳасан ўғли бошчилигидаги олимлар Самарқанд тиббиёт олийгохида бўлди.

22 май куни Қозоғистоннинг Жамбул вилояти маъмурияти бошлиғи Умирбек Бойкелдиев бошчилигидаги делегация Самарқанд маданиятини ўрганиш мақсадида мазкур шаҳарда бўлди.

Самарқандда "Чернобиль" жамияти тузилди.

Пайариқ туманида йилига 25 минг тонна пахтани кайта ишловчи завод фойдаланишга топши-

Бибихоним темурийлар салтанатини қандай сақлаб қолганди?

Вилоят мусиқали драма театрида ёзувчи Шаходат Исахонованинг "Турон маликаси" романи асосида сахналаштирилган **"**Бибихоним" спектакли премьераси бўлиб ўтди.

Театр бош режиссёри Шухрат Санақулов саҳналаштирган мазкур тарихий мусиқий драма Бибихоним ва ёш Мирзо Улуғбекнинг ўзаро суҳбати билан бошланади. Суҳбат асносида Сохибқирон бобомизнинг илм-фан ривожига қўшган ҳиссаси, кўплаб олиму фузалоларни Самарқандга олиб келганлиги ҳақида маълумотга эга бўласиз. Саҳна безаги, актёрлар либослари сизни бир зум Амир Темур салтанатига етаклайди.

Вокеалар ривожида Амир Темур вафотидан сўнг темурий шахзодалар ўртасида тожу тахт учун олиб борилган курашлар натижасида салтанатнинг парчаланиб кетаётганлиги акс эттирилади.

Халил Султон бобоси Сохибкироннинг васиятига амал қилмасдан, ўз-

бошимчалик билан салтанат пойтахти - Самарқандни эгаллайди. Малика Шод Мулк турмуш ўртоғи Халил Султонни мунофиклик йўлига бошлайди. Бибихоним уларни адолатли йўлга бошлашга қанчалик уринмасин, ўзларини салтанат эгалари деб хисоблайди. Шу зайл Халил Султон ҳамда Шод Мулк расман валиахд деб эълон қилиниши керак бўлган оғаси шаҳзода Пирмухаммад Мирзони, содик бўлган амиру бекларни ўлдиради, қолганларини эса пойтахтдан бадарға қилади.

Спектакль сўнггида ёш шахзода Улуғбек Мирзо булутлар ортидан кўринган қуёшдай Бибихоним ва халқда умид уйғотиб, Сохибқирон салтанатида тинчлик ўрнатади ва тахтга ўтиради.

Шоҳруҳ ШАХАНОВ.

Иккинчи ёшлик 50 дан кейин бошланади

Қари – демак, энди керак эмас... Бу фикр нотўғри, дейди олимлар. Мехнат қобилияти нуқтаи назаридан пенсия ёшида инсон энг сермахсул паллага киради. Бу маълумотлар "The New England journal of Medleine" – "Янги Англия тиббиёт журнали"да эълон қилинди.

Олимлар одамлар 60 йилдан кейин ўзларининг хиссий ва ақлий имкониятларининг чўққисига чиқишини ва бу 80 ёшгача давом этишини аниқлади. Тадқиқотлар натижаларига кўра, рухият нуқтаи назаридан инсоннинг энг сермахсул ёши 60 дан 70 ёшгача, иккинчи ўринда 70-80 ёш, учинчи ўринда 50-60 ёш. 50 ёшгача инсон ўз салохиятининг чўққисига етишга улгуролмайди.

Буни олимлар қуйида келтирилган мисоллардан хам билса бўлади:

* Нобель мукофоти сохиб-

* Дунёдаги йирик 100 та компаниялар президентларининг ўртача ёши – 63 да. Агар сиз 60, 70, 80 ёшда

ларининг ўртача ёши – 62 да;

бўлсангиз, буни умрингизнинг олтин даври хисобланг, дейди олимлар. АҚШ, Испания ва Норвегия олимлари дунёдаги 195 мамлакат ахолисининг кексайиш тезлигини тадқиқ ва тахлил қилди. Бу 1990 йилдан 2017 йилгача бўлган даврни ўз ичига олади. Аниқланишича, дунё бўйича одамларнинг қариш ёши ўртача 65 ёшни ташкил қилар экан. Хаммадан кўра, одамтез қаришади – 195 ўринда. У ерда қариш 45 ёшда бошланади. Охирдан иккинчи ўринда Афғонистон – 51 ёшда, Вануат Республикасида – 52 ёш. Кексайиш касаллиги хаммадан кейин Қувайт ахолисида бошланади – ўртача 75 ёш. Франция, Сингапур, Япония ва Швейцарияда – 76 ёш. Рейтингда Россия 160

ўринда, ўртача умр – 59 ёш.

лар Папуа – Янги Гвинеяда

Инсон организми ресурслари одамлар ўйлаганидан катта, дейди олимлар. Масалан, Гиннеснинг рекордлар китобига кирган Жанна Кальман 122 йил умр кўрган. Япониялик Дзироэмон Кимур 116 йил яшаган.

Доимий ҳаракат, хушкайфият, ақлий ва жисмоний меҳнат мароми, тўғри овқатланиш, чекиш, спиртли каби зарарли иллатлардан холи бўлиш узоқ умр кўриш ва соғлом турмуш тарзи мезонларидир. Бунга амал қилиб, ёши бир жойга бориб қолганда ҳам ҳаёт завқини туйиб яшаганлар кўп. Мисол учун, кениялик Кимани Маруга 84 ёшида биринчи синфга ўкишга борган. Камбағаллиги туфайли болалигида ўқий олмаган экан. Россиялик Кирилл Патрихин 89 ёшида Перу давлат университетига ўқишга кирган. Америкалик Глени Хольц 93 ёшида мактаб партасига қайтган. Италиялик Жузеппи Потерна 96 ёшда Палерма университети талабаси бўлган. АҚШлик Дорит Дэнеле 99 ёшда олий ўқув юртини битириб, рухланганидан магистратурага ўқишга кирган.

ичимлик ичиш, гиёхвандлик

Тоғаймурод **ШОМУРОДОВ** таржимаси.

1 ФЕВРАЛЬ

Маматқул Ҳазратқулов -1947 йилда Ургут туманида туғилган. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист.

2 ФЕВРАЛЬ

Бахром Бобокулов – 1928 йилда Самарқанд туманида туғилган. Тиббиёт фанлари доктори. Рушона Амонова – 1993 йилда Жомбой туманида туғилган. Зулфия номидаги давлат мукофоти сохибаси.

3 ФЕВРАЛЬ Матлуб САМИБОЕВ -1927-2019) Самарқанд шахрида туғилган. Тиббиёт фанлари доктори.

Zarafshon АМАРКАНДСКИЙ ЕСТНИК

халқ депутатлари Самарқанд вилоят Кенгаши ва вилоят **ХОКИМЛИГИ**

© МУАССИСЛАР:

Бош мухаррир: Фармон ТОШЕВ

Газета Ўзбекистон матбуот ва ахборот ахборот бошқармасида 2012 йил 30 мартда 09-01 рақам билан рўйхатга олинган. Нашр 100. Индекс 438.

19 904 нусхада чоп этилди. Буюртма 76 Газета хафтанинг сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади

ҚАБУЛХОНА: (66) 233-91-51, **РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР:** (66) 233-91-56 БЎЛИМЛАР: (66) 233-91-57, 233-91-58, 233-91-59, 233-91-61

МАНЗИЛИМИЗ: 140100, Самарқанд шахри, Улуғ Турсунов кўчаси, 80-уй, Матбуот уйи.

Газета "Зарафшон" тахририятининг компьютер бўлимида сахифаланди 'Ношир люкс" МЧЖ босмахонасида чоп этилди Корхона манзили: Самарқанд шахри, Спитамен кўчаси, 270-уй Босишга топшириш вакти: соат 18:30 да. Босишга топширилди: соат 19:00 да. А.ШЕРХОЛОВ.

Ў.ХУДОЙБЕРДИЕВ

Б.АБДУЛЛАЕВ

